

АКТУАЛЬНІ ПРІОРИТЕТИ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

А. А. Чинчик, к. е. н, доцент, Київський національний університет будівництва і архітектури, anamol_2019@i.ua, С. М. Голубка, д. е. н., професор, радник члена Рахункової палати України, holubkas@ukr.net

У статті здійснено узагальнення основних імперативів розуміння податкової політики за змістом, об'єктами впливу, функціональністю процесу, а також наслідками її реалізації, тобто стимулювання ділової й підприємницької активності, економічного розвитку країни, забезпечення збалансованості державного бюджету, вирішення короткострокових та довгострокових завдань, які стоять перед суспільством за допомогою податкової системи країни. Податкову політику запропоновано розглядати як діяльність профільних інституцій – органів державної влади, що спрямована на врегулювання податкових відносин з приводу мобілізації і перерозподілу фінансових ресурсів у формі обов'язкових платежів та з метою ефективного функціонування національного господарства.

Визначено зміст модернізації економіки у взаємозв'язку з реалізацією податкової політики. Модернізація економіки передбачає покращення існуючої ситуації з помітними змінами технологічного, інтелектуально-трудоного, інституціонально-політичного та морально-етичного характеру, при якому на стратегічну перспективу забезпечується інноваційний розвиток та перехід до наступного цивілізаційного етапу. Визначено місце модернізації економіки в закономірностях забезпечення цивілізаційного поступу поруч з процесами економічного зростання, економічного та інноваційного розвитку, становлення (пост)інформаційної економіки.

Обґрунтовано та охарактеризовано актуалітети податкової політики в розрізі основних напрямів модернізації національної економіки – сталості її розвитку, провідної вагомості малого і середнього бізнесу, детінізації системи оплати праці, фінансового забезпечення розвитку регіонів та громад, інноваційного розвитку бізнес-середовища, інноваційного розвитку економіки з переходом на наступний технологічний уклад. Зазначено про перспективність дослідження актуалітету фінансової децентралізації в контексті забезпечення соціально-економічного розвитку на основі локалізації вирішення проблем.

Ключові слова: податкова політика, модернізація економіки, податкові навантаження, актуалітет, інноваційний розвиток.

Постановка проблеми. Політика у сфері податків є одним з ключових напрямів державного регулювання економіки. Податки є інституціоналізованим регулятором соціально-економічного розвитку, а ефективність функціонування податкової системи – прямим індикатором рівня розвитку суспільства. Країни, для яких характерний затяжний період становлення ринкових відносин і трансформаційних переходів, стикаються з низкою проблем у сфері регулювання податків. З часом ці проблеми вкорінюються у практику неефективної політики,

яка не забезпечує очікуваних технологічно-модернізаційних змін економіки. Ситуаційне реагування науковців і фахівців на таку ситуацію полягає в необхідності обґрунтування актуалітетів податкової політики як важливого напрямку функціональної реалізації інституту держави та детермінанти розвитку в прогресивно-модернізаційному контексті. Проведене дослідження фокусує увагу на теоретичних аспектах впливу податкової політики на модернізаційні процеси в національній економіці.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Результати дослідження отримані на основі огляду праць українських авторів з питань щодо змісту та особливостей податкової політики (Є. Богатирьова [1], Є. Дуліба [3], В. Ільяшенко [5], Д. Коваль [6], Ю. Прокопенко [9], Д. Рева [10], О. Сідорська [11], Б. Ярема [13]), а також механізмів забезпеченням модернізаційних змін у національній економіці (К. Бужимська [2], С. Єрохін [4], Б. Тирус [12]). Незважаючи на здійснені напрацювання, відсутні цілісні дослідження з приводу особливостей формування і реалізації податкової політики в контексті модернізації економіки країни.

Формулювання мети статті. Метою статті є обґрунтування змісту податкової політики та актуалітетів її реалізації в умовах модернізації національної економіки.

Цілями статті поставлено наступні:

- узагальнення основних фокусів розуміння податкової політики;
- визначення змісту модернізації економіки у взаємозв'язку з реалізацією податкової політики;
- обґрунтування та характеристика актуалітетів податкової політики в розрізі основних напрямів модернізації національної економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Податкова політика у науковій літературі розглядається через призму дискусії щодо її основного змісту, функціональності (процесної і наслідкової) та об'єктів впливу (табл. 1). Податкову політику часто поєднують з бюджетною, розглядаючи їх як цілісну складову фінансової політики, до якої також входять грошово-кредитна, інвестиційна та цінова політики [13, с.75]. Окрім того, підхід узгодження доходів і видатків бюджетів відносить податкову політику до фіскальної політики держави.

Таблиця 1

Дефініція податкової політики у науковому дискурсі українських вчених-економістів

№ з/п	Порівняльний критерій	Варіанти розгляду
1	Основний зміст	Система заходів (економічних, організаційних, правових) Діяльність держави Діяльність компетентних державних органів
2	Об'єкти впливу	Фінансові ресурси Обов'язкові платежі та відрахування Податкова база, ставки податків, пільги, санкції Податкові відносини Бюджети всіх рівнів Цільові фонди
3	Функціональність процесу	Залучення фінансових ресурсів Мобілізація податкових надходжень Правова регламентація справляння податків і платежів Організація справляння податків і платежів Стратегія правового регулювання бюджетно-податкових відносин «Втручання» в роботу ринку, розвиток ринкових відносин
4	Наслідкова функціональність	Стимулювання ділової та підприємницької активності Забезпечення збалансованості державного бюджету Стимулювання економічного розвитку країни Вирішення певних короткострокових та довгострокових завдань, які стоять перед суспільством, за допомогою податкової системи країни

Джерело: узагальнено авторами на основі [6, с. 73–74; 3, с. 110; 5, с. 22]

Вважаємо, що термін «політика» скеровує розгляд використання податків до діяльності конкретних органів державної влади. Політика реалізується у певній сфері. У нашому випадку – це податкові відносини, які формуються на основі ринкового саморегулювання. Податкові відносини виникають між державою та платниками податків, регламентуються податковим законодавством, а рівень їхнього розвитку супроводжується формуванням податкової дисципліни та податкової культури.

Таким чином, податкова політика – це діяльність профільних органів державної влади, спрямована на врегулювання податкових відносин з приводу мобілізації та перерозподілу фінансових ресурсів у формі обов'язкових платежів. Метою податкової політики є фінансове забезпечення виконання функцій держави з балансуванням інтересів бізнесу і населення. Профільність органів державної влади регламентує законодавство країни. В Україні – це стаття 41 Податкового кодексу [7]. В умовах становлення громадянського суспільства новітнім трендом формування податкової політики є поширення принципів публічного управління. Тому в рамках реформування податкових інституцій передбачається їхня трансформація в сервісну службу з забезпеченням постійної комунікації з засобами масової інформації, інститутами громадянського суспільства та найбільшими платниками податків; це важливо для того, щоб надавати їм інформацію про податкове законодавство, пріоритети діяльності системи податкових органів та створити постійний зворотній зв'язок із бізнесом [11, с.113].

При узагальненні наукових дискусій з приводу змісту податкової політики були виявлені різні пріоритети наслідковості такого впливу. У табл. 1 зазначено, що вчені, як правило, визначають спрямованість податкової політики на стимулювання ділової та підприємницької активності, забезпечення збалансованості державного бюджету, а також виділяють розвиткові цілі – стимулювання економічного розвитку країни, вирішення короткострокових та довгострокових завдань. У наслідках впливу податкової політики проявляються її детермінації модернізації економіки.

Технологічна модернізація економіки є актуальним дослідницьким терміном з кінця ХХ століття, який набуває особливого практичного значення для українського суспільства. Теорія модернізації, як стверджує С. Єрохін, ґрунтується на тому, що в певний історичний період менш економічно розвинуті країни можуть почати інтенсивний розвиток своєї економіки, форсуючи зміну технологічного устрою; при цьому модернізація може бути технологічною зі зміною технологічних укладів, соціальною зі змінами в професійній, соціальній та освітній структурі суспільства, інституціонально-правовою зі змінами механізмів регулювання, а також морально-етичною з вихованням суспільної свідомості, формуванням культурно-освітнього рівня населення, адекватного вимогам усіх інших різновидів модернізації [4, с.52, 54].

Модернізація може набувати різних стратегічних форм:

- стратегія вимушеної модернізації, яка полягає у вимушених реформах в економіці з огляду на геополітичні (інтеграційні) процеси з потужними впливами зовнішніх партнерів;

- стратегія доганяючої модернізації, яка полягає у концентрації наявних резервів виробництва на розвиток тих напрямів, що визначають вектор при активному впливі з боку суспільства і держави з метою прискорення природного процесу модернізації; при доганяючій модернізації присутня інвестиційна і фінансова допомога інших розвинених держав [4, с.52];

- стратегія цільової модернізації, яка полягає в обґрунтованому впливі на ті сфери, що мають певний фінансовий, матеріально-технічний, інтелектуально-трудоий, інформаційно-знаннєвий ресурс та здатні його трансформувати у «проривні» результати;

- стратегія форсованої модернізації, яка полягає в швидкому переході з попередніх технологічних укладів економіки на новий, що забезпечує створення достатнього обсягу вільного капіталу з можливістю держави інвестувати у свій подальший розвиток [4, с.53];

- стратегія креативної (піонерської) модернізації, яка полягає у здійсненні тех-

нологічних та інституційних змін (нововведень) в економіці, що розроблені і впроваджуються в державні, отримують визнання та починають розповсюджуватися по світу, приносячи державі певний рентний дохід [2, с.214].

Таким чином, модернізація економіки передбачає покращення існуючої ситуації з помітними змінами технологічного, інтелек-

туально-трудового, інституціонально-політичного та морально-етичного характеру, при якому на стратегічну перспективу забезпечується інноваційний розвиток та перехід до наступного цивілізаційного етапу. За змістом модернізацію слід відрізнити від інноваційних змін, адже дані процеси формують цілісний алгоритм цивілізаційного поступу (рис. 1).

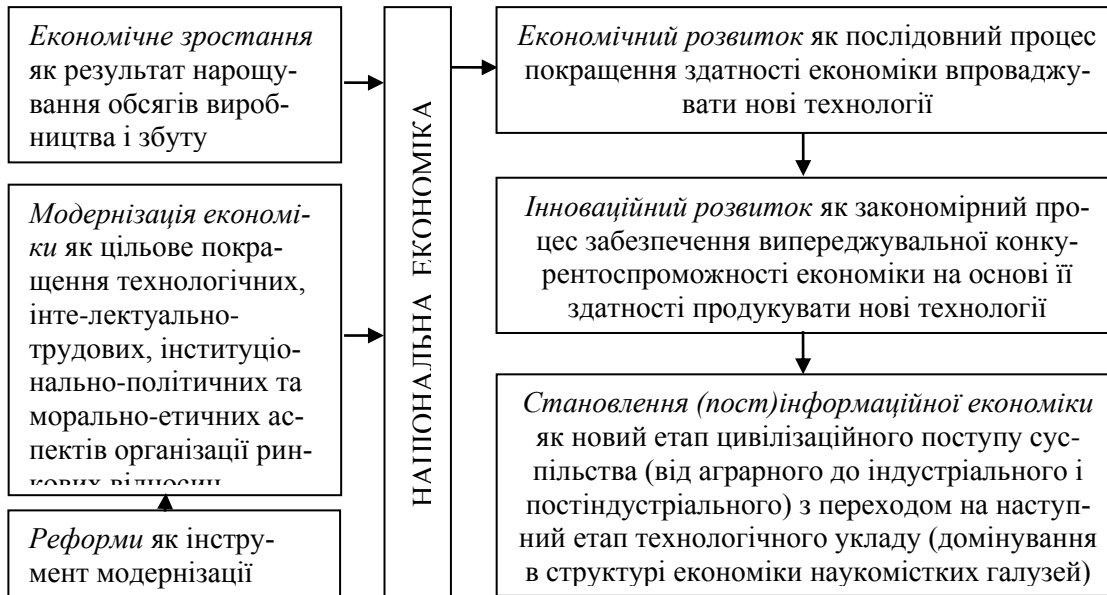

Рис. 1. Модернізація економіки в закономірностях забезпечення цивілізаційного поступу

Джерело: побудовано авторами

Модернізація економіки здійснюється з метою поступового покращення економічної ситуації. Іншим підходом управлінських дій є забезпечення інноваційного прориву. Однак не всі держави володіють достатнім ресурсом та політичною волею для ефективної реалізації зазначеної стратегії. Як правило, більш реальною в реалізації є поступовість забезпечення економічного, а надалі й інноваційного розвитку через заходи модернізаційного характеру. Вони дозволяють:

- мобілізувати наявний ресурс – матеріально-технічний, фінансовий, інформаційний, кадровий з націленістю на результативне використання (що особливо актуально для України в умовах втрати величезного інфраструктурного потенціалу після розпаду СРСР);

- забезпечити поступове скорочення розриву за рівнем економічного розвитку з іншими державами;

- посилити формування політичної

еліти, здатної реалізовувати ефективні реформи в рамках модернізації економіки;

- сконцентрувати зусилля та ресурси у тих сферах, що потребують найпершої підтримки (антикризові заходи) або здатні забезпечити швидкий результат, необхідний для каталізуючого впливу на розвиток інших галузей.

Розуміючи, що основним інструментом модернізації економіки є реформи, вітчизняні вчені-економісти обґрунтовують пріоритетні напрямки стимулювання відповідних змін. Зокрема, в праці Б. Тирусь зазначено, що модернізаційними пріоритетами є [12]:

- структурно-інноваційні зрушення в економіці сучасної України, пов'язані з потребою проведення системної інноваційної політики;

- процес екологізації економіки та новий еколого-економічний механізм господарювання, що є необхідними для

розв'язання проблеми переходу країни на сталий інноваційний розвиток;

– розвиток ефективно діючої системи внутрішніх ринків, адже їх зміцнення й розбудова є одним з найбільш дієвих інструментів стимулювання економічного розвитку держави;

– активізація підприємництва як чинника нормального функціонування економіки країни;

– виважена соціальна політика держави з переходом до моделі розвитку економіки з дорогою робочою силою, що спирається на високу якість національного трудового потенціалу;

– прозора фінансова політика як необхідна база для модернізації економіки, що спрямована на підвищення ефективності та стійкості національної фінансової системи, у тому числі з метою протидії викликам нестабільності у світовій економіці.

Безумовно в системі реформ, спрямованих на модернізацію економіки, податкова політика займає вагоме місце. Це обумовлено її головною функціональністю у мобілізації затребуваних фінансових ресурсів, які через бюджетні механізми надалі можуть

перерозподілятися згідно з суспільними потребами.

Приймаючи важливість податкової політики в системі здійснення модернізаційних змін, визначимо її актуалітети. Сам термін «актуалітет» вказує на актуальні явища чи процеси (чинники, тренди), які визначають першочергову необхідність управлінського впливу держави у відповідній сфері. Відтак актуалітети податкової політики в умовах модернізації національної економіки вказують, як у першу чергу має використовуватись інструментарій податків у контексті забезпечення необхідної модернізації національної економіки.

Існує також зворотній вплив модернізації економіки на податкову політику. У випадку успішних модернізаційних змін забезпечується економічний розвиток, який супроводжується розвитком бізнес-середовища, а відтак і підвищенням платоспроможності його суб'єктів.

Розглянемо актуалітети податкової політики в умовах модернізації національної економіки, які прийнятні для держави у конкурентному середовищі інформаційного суспільства, в тому числі й для України (табл. 2).

Таблиця 2

Актуалітети податкової політики в умовах модернізації національної економіки

№ з/п	Напрямок модернізації національної економіки	Актуалітети податкової політики
1	Сталість розвитку національної економіки	Функціонування простої та економічно справедливої податкової системи Стабільність податкового законодавства
2	Провідна вагомість малого і середнього бізнесу	Дотримання принципів прозорості адміністрування податків Забезпечення прозорості податкових перевірок, неприпустимість тиску податкових контролюючих органів задля забезпечення норм бюджетних надходжень Обґрунтування податкового навантаження
3	Детінізація системи оплати праці	Планові податкові перевірки суб'єктів бізнесу з домінуванням попереджень натомість надмірного тиску й збільшення податкових навантажень на фонди оплати праці
4	Фінансове забезпечення розвитку регіонів та громад	Децентралізація в системі податків в контексті забезпечення спроможних регіональних і місцевих бюджетів з можливостями локального вирішення проблем соціально-економічного характеру

5	Інноваційний розвиток бізнес-середовища	Забезпечення рівномірності податкового навантаження, що слугує становленню конкурентних ринкових відносин між суб'єктами господарювання Податкові стимули інноваційної діяльності бізнесу в розрізі розробок і впроваджень на основі обґрунтованих умов переходу на спрощену систему оподаткування інноваційно-активних суб'єктів господарювання Податкові стимули інноваційної діяльності бізнесу в обмежених просторових координатах (спеціальні економічні зони, технологічні поліси, технологічні парки та ін.)
6	Інноваційний розвиток економіки з переходом на наступний технологічний уклад	Податкові стимули для галузей економіки, що представляють цільовий технологічний уклад Податкові стимули реалізації національного проекту технологічного розвитку на визначений період часу

Джерело: побудовано авторами

Першим актуалітетом визначено сталість розвитку національної економіки. Термін сталості розкриє закономірні та передбачувані процеси покращення змін, що дозволяє забезпечувати різнострокове стратегічне планування, здійснення довгострокових і капіталомістких інвестицій. З одного боку, сталість вступає в протиріччя з динамічними прогресивними змінами. З іншого боку, в умовах розривів за рівнем розвитку між різними країнами та сферами, сталість розвитку економіки є запорукою більш виваженого обґрунтування технологічного прогресу з позиції впливу на інші сфери життя суспільства.

Сталість розвитку національної економіки потребує стабільності соціально-економічної та політичної ситуації в державі, що є одним з ключових загрозливих чинників для України. Упродовж діяльності різних владних режимів періоду незалежності, кожен уряд декларував пріоритети податкової реформи. У чинній Стратегії «Україна-2020» в рамках вектору розвитку визначено податкову реформу, метою якої є побудова податкової системи, що є простою, економічно справедливою, з мінімальними затратами часу на розрахунок і сплату податків, створює необхідні умови для сталого розвитку національної економіки, забезпечує достатнє наповнення Державного бюджету України і місцевих бюджетів [8].

Стратегія також визначає, що головними напрямами податкової реформи є перехід від наглядово-каральної функції фіскальних

органів до обслуговуючої, що допомагає у нарахуванні та проведенні сплати податків [8]. Звідси випливають наступні актуалітети податкової політики, пов'язані з розвитком бізнес-середовища, особливо в сегменті малого і середнього бізнесу. У даному контексті податкова політика повинна реалізуватись з дотриманням принципів прозорості адміністрування податків, а також обґрунтування податкового навантаження. Податкове навантаження розглядається як показник, що вказує на ефект від впливу податків або ефективність рівня втручання держави на економіку країни та окремих платників; це форма монопольної ціни сукупних суспільних благ, в якій виражається міра вартості (цінності) державних послуг по відношенню до джерел сплати податків [1, с.116].

Зміст визначення податкового навантаження, що в кількісному аспекті розраховується у відношення до ВВП, полягає в оціночних критеріях наслідковості впливу держави, а саме забезпечення інноваційного розвитку бізнес-середовища. Мова йде про здатність суб'єктів господарювання не лише впроваджувати, але й продукувати інновації, що є конкурентоспроможними на глобальному ринку. Від цього залежить становлення інноваційної економіки та її перехід на вищий ступінь технологічного укладу.

Податкова політика в контексті стимулювання інноваційного розвитку бізнес-середовища є усталеним концептом для розвинених держав, які часто обмежені в при-

родно-ресурсних можливостях, однак вдало використовують податковий інструментарій для розвитку наукомістких галузей. Підтримка державою інноваційного розвитку через податковий інструментарій відповідає кейнсіанській моделі, а домінанта інноваційних змін є викликом сучасності. Запровадження політики податкового стимулювання інноваційної діяльності фактично означає винайдення способів та меж балансування між державними та приватними інтересами: держава, поступаючись своїм поточним фіскальним інтересом при податковому стимулюванні інноваційної діяльності, вправі розраховувати на задоволення інших потреб, як то інвестування вивільнених ресурсів у виробництво, фундаментальні дослідження, прикладні розробки, зменшення відтоку з країни носіїв інтелектуального потенціалу тощо; платник податків в обмін на понесення значних фінансових затрат з довгостроковою окупністю вправі розраховувати на зниження податкового тиску, на дотримання гарантій незмінності законодавства у довгостроковій перспективі тощо [10, с.172; 9, с.71].

Стимулювання інноваційного розвитку бізнес-середовища базово повинно відбуватись шляхом забезпечення рівномірності податкового навантаження. Без рівномірності податкового навантаження неможливо розвивати ринок з конкурентними відносинами без практик прихованого монополізму. Інноваційна діяльність є індикатором рівня розвитку бізнес-середовища на конкурентних засадах. В іншому випадку жодні податкові пільги не дадуть очікуваного ефекту, а радше слугуватимуть інструментом суб'єктивного їх використання для обмеженого числа підприємств.

Висновки. Актуалітети податкової політики в умовах модернізації національної економіки можуть деталізуватись та специфікуватись. Разом з тим, вони повинні об'єднувати принципи стимулювання територіального і суб'єктного розвитку, виходячи з балансування інтересів суспільства, бізнесу та держави. Податкова політика є надзвичайно гнучкою. З одного боку, це дозволяє їй швидко адаптуватись до нових викликів, слугувати ефективним напрямком антикризового управління. З іншого боку,

частість змін у системі податків значно ускладнює можливості господарювання та навіть, як це спостерігається для українського суспільства, деформує уявлення платників про рівень податкового навантаження. Розуміння ролі податкової політики у забезпеченні модернізації економіки має регламентуватись у стратегічно-планових документах діяльності уряду. Одним з найбільш ефективних актуалітетів для багатьох розвинених суспільств визнано фінансове забезпечення розвитку регіонів і громад на основі децентралізації податкової системи. Даний актуалітет має залишатись визначальним для України. У наступних працях автора буде зосереджено увагу на пріоритетах податкової політики держави через призму актуалітету фінансової децентралізації.

Література

1. Богатирьова Є. М. Податкове навантаження як індикатор результативності податкових реформ в Україні / Є. М. Богатирьова // Економічний простір. – 2014. – № 84. – С. 110–121.
2. Бужимська К. О. Модернізація економіки: технологічно-структурний аспект / К. О. Бужимська // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – 2009. – № 3(49). – С. 214–217.
3. Дуліба Є. В. Теоретико-правовий аналіз впливу податкової політики на формування доходів та витрат бюджетної системи України / Є. В. Дуліба // Підприємництво, господарство і право. – 2017. – № 10(260). – С. 109–112.
4. Єрохін С. А. Політика модернізації і механізми зміни секторальної структури економіки / С. А. Єрохін // Економічний простір. – 2014. – № 87. – С. 50–60.
5. Ільяшенко В. А. Податкова політика в системі регулювання соціально-економічного розвитку держави / В. А. Ільяшенко // Економіка та держава. – 2013. – № 8. – С. 22–24.
6. Коваль Д. А. Податкова політика та податкова система: сучасний стан та напрями розвитку / Д. А. Коваль // Держава та регіони. Серія : Право. – 2014. – № 4. – С. 73–76.
7. Податковий кодекс України № 2755-VI від 2.12.2010 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2755-17>
8. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>
9. Прокопенко Ю. О. Податкове стимулювання – запорука активізації інноваційної діяльності підприємств та ефективності управління інноваційними проектами / Ю. О. Прокопенко // Інвестиції: практика та досвід. – 2017. – № 23. – С. 69–75.

10. Рева Д. М. Роль податкових інструментів у регулюванні інноваційної активності / Д. М. Рева / Адаптація до права ЄС регулювання економіки України в сучасних умовах. – Харків : НДІ ПЗІР, 2015. – С. 172–177.

11. Сідорська О. З. Роль податкових органів України у підвищенні ефективності податкової дисципліни та культури платників податків / О. З. Сідорська, В. М. Кміть // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2013. – № 4(1). – С. 111–115.

12. Тирусъ Б. Ю. Стратегічні напрями модернізації економіки на державному рівні / Б. Ю. Тирусъ // Актуальні проблеми державного управління. – 2014. – № 2. – С. 80–88.

13. Ярема Б. П. Бюджетно-податкова політика України та напрями її реалізації / Б. П. Ярема, Н. С. Ситник // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2016. – № 2(1). – С. 75–80.

References

1. Bogatyriova, E.M. (2014). Podatkove navantazhennia yak indyikator rezultatyvnosti podatkovykh reform v Ukraini. Ekonomichnyu prostir, (84), 110–121.

2. Buzhymyska, K.A. (2009). Modernizatsiia ekonomiky: tekhnolohichno-strukturnyy aspekt. Visnyk Zytomyrskoho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu, 3(49). 214–217.

3. Duliba, E.V. (2017). Theoretyko-pravovyy analiz vplyvu podatkovoi polityky na formuvannia dokhodiv ta vytrat budzhetnoi systemy Ukrainy. Pidpryemnytstvo, hospodarstvo i pravo, 10(260), 109–112.

4. Erokhin, S.A. (2014). Polityka modernizatsii i mekhanizmy zminy sectoralnoi struktury ekonomiky. Ekonomichnyu prostir, (87), 50–60.

5. Iliashenko, V.A. (2013). Podatkova polityka v systemi reguliuvannia sotsialno-ekonomichnoho rozvytku derzhavy. Ekonomika ta derzhava, (8), 22–24.

6. Koval, D.A. (2014). Podatkova polityka ta podatkovaya systema: suchasnyy stan ta napriamy rozvytku. Derzhava ta rehiony, Ser. Pravo, (4), 73–76.

7. Podatkovyy kodeks Ukrainy № 2755-VI vid 2.12.2010 roku. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2755-17>

8. Pro Stratehiyu staloho rozvytku «Ukraina-2020» Ukazom Prezydenta Ukrainy vid 12 sichnia 2015 roku № 5/2015 Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

9. Prokopenko, Yu.O. (2017). Podatkove stymuliuвання - zaporuka aktyvizatsii innovatsiynoi diialnosti pidpryemstv ta efektyvnosti upravlinnia innovatsiynymy proektamy. Investytsii: praktyka ta dosvid, (23), 69–75.

10. Reva, D.M. (2015). Rol Podatkovykh instrumentiv u rehuliuванні innovatsiynoi aktyvnosti. Adaptatsiia do prava YeS rehuliuвання ekonomiky Ukrainy v suchasnykh umovakh. Kharkiv: NDI PZIR.

11. Sidorska, O.Z., & Kmit, V.M. (2013). Rol podatkovykh orhaniv Ukrainy u pidvyshchenni efektyvnosti podatkovoi dystsypliny ta kultury platnykiv podatkiv. Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu, Ekonomichni nauky, 4(1), 111–115.

12. Tyrus., B.Yu. (2014). Stratehichni napriamy modernizatsii ekonomiky na derzhavnomu rivni. Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia, (2), 80–88.

13. Yarema, B.P., & Sytnyk, N.S. (2016). Biudzhetno-podatkovaya polityka Ukrainy ta napriamy yiyi realizatsii. Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu, Ekonomichni nauky, 2(1), 75–80.

АКТУАЛЬНЫЕ ПРИОРИТЕТЫ НАЛОГОВОЙ ПОЛИТИКИ В УСЛОВИЯХ МОДЕРНИЗАЦИИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ

А. А. Чинчик, к. э. н., доцент, Киевский национальный университет строительства и архитектуры, С. М. Голубка, д. э. н., профессор, советник члена Расчетной палаты Украины

В статье обобщены основные императивы понимания налоговой политики по содержанию, объектам воздействия, функциональностью процессов, а также исходя из последствий ее реализации, то есть стимулирования деловой и предпринимательской активности, экономического развития страны, обеспечения сбалансированности государственного бюджета, решения краткосрочных и долгосрочных задач, которые стоят перед обществом с помощью налоговой системы страны. Налоговую политику предложено рассматривать как деятельность профильных институтов – органов государственной власти, направленных на регулирование налоговых отношений по поводу мобилизации и перераспределения финансовых ресурсов в форме обязательных платежей с целью эффективного функционирования национального хозяйства.

Определено содержание модернизации экономики во взаимосвязи с реализацией налоговой политики. Модернизация экономики предполагает улучшение существующей ситуации с заметными изменениями технологического, интеллектуально-трудового, институционально-политического и морально-этического характера, при котором в стратегической перспективе обеспечивается инновационное развитие и переход к следующему цивилизацион-

ного етапу. Определено место модернизации экономики в закономерностях обеспечения цивилизационного прогресса наряду с процессами экономического роста, экономического и инновационного развития, становления (пост) информационной экономики.

Обоснованы и охарактеризованы актуальности налоговой политики в разрезе основных направлений модернизации национальной экономики – постоянства ее развития, ведущей значимости малого и среднего бизнеса, детенизации системы оплаты труда, финансового обеспечения развития регионов и общин, инновационного развития бизнес-среды, инновационного развития экономики с переходом на следующий технологический уклад. Отмечена перспективность исследования актуальности финансовой децентрализации в контексте обеспечения социально-экономического развития на основе локализации решения проблем.

Ключевые слова: налоговая политика, модернизация экономики, налоговые нагрузки, актуальность, инновационное развитие.

CURRENT PRIORITIES OF TAX POLICY IN THE CONDITIONS OF MODERNIZATION OF THE NATIONAL ECONOMY

A. A. Chynchyk, Ph. D (Econ.), Associate Professor, Kiev National University of Construction and Architecture, S. M. Golubka, D.E., Professor, Advisor to the Member of the Clearing House of Ukraine

The article summarizes the main imperatives for understanding the tax policy by the essence, impact objects, the functionality of the processes, as well as on the basis of the consequences of its implementation, that is, stimulating business and entrepreneurial activity, economic development of the country, ensuring a balanced state budget, and solving short-term and the long-term challenges that society faces with the help of the country's tax system. The tax policy is proposed to be considered as the activity of specialized institutions – public authorities aimed at regulating tax relations regarding the mobilization and redistribution of financial resources in the form of mandatory payments with a view to the effective functioning of the national economy.

The essence of modernization of the economy is determined in conjunction with the implementation of tax policy. Modernization of the economy involves improving the existing situation with marked changes in the technological, intellectual, labor, institutional-political and moral-ethical nature, in which the strategic perspective ensures innovative development and the transition to the next civilization stage. The place of modernization of the economy in the laws of ensuring civilizational progress along with the processes of economic growth, economic and innovative development, the formation of (post-) information economy is determined.

The relevance of tax policy in the context of the main directions of modernization of the national economy is justified and characterized – the constancy of its development, the leading importance of small and medium-sized businesses, the de-shadowing of the wage system, financial support for the development of regions and communities, the innovative development of the business environment, the innovative development of the economy with the transition to the next technological way. The prospects of studying the relevance of financial decentralization in the context of ensuring socio-economic development based on the localization of problem solving are noted.

Keywords: tax policy, modernization of the economy, tax burden, relevance, innovative development.

Надійшла до редакції 21.06.19 р.